

Inrichting Zorglandschap Jeugdzorg^{PLUS} Zuid-west

Onze ambitie

De gemeenten ondersteunen de transformatiedoelen uit de Jeugdwet. Dat betekent dat in weinig complexe of ingrijpende casussen jeugdhulp niet altijd nodig is en lichte of informele ondersteuning voldoende kan zijn. Soms is er toch hulp nodig. Dan is het van belang integrale hulp te bieden en die op maat en dichtbij de leefwereld van de jeugdige te organiseren. Daarvoor is een breed palet aan hulp beschikbaar. Jeugdzorg^{PLUS} is daar een klein en specialistisch onderdeel van. Het uitgangspunt “open, tenzij” voor een ingrijpende vorm als Jeugdzorg^{PLUS} is dé prominente ambitie waarvanuit de zorg verder ontwikkeld zal worden. Ook in de dagelijkse realiteit waar er sprake is van een ernstige bedreiging van de ontwikkeling en de noodzaak bestaat tot onontkoombare zorg – dé kenmerken om een jeugdige in Jeugdzorg^{PLUS} te plaatsen¹-, zullen nieuwe behandel- en begeleidingsstrategieën gesloten plaatsingen maximaal moeten voorkomen. Daar waar geslotenheid als middel noodzakelijk is, dit altijd te organiseren in een open klimaat. Het belang van de cliënt is daarbij altijd leidend en samenwerking met de cliënt en zijn/haar systeem altijd het uitgangspunt.

Voor bovenstaande is nodig dat de intensiteit en het specialisme van de integrale zorg voor de doelgroep zoals hiervoor genoemd ook beschikbaar moet zijn buiten de setting van de geslotenheid. Dat kan een open (of besloten) setting zijn, maar het liefst intensief ambulante bij de jongeren of vanuit de basis op school.

De uitvoerende instellingen dragen zorg voor een zorgportefeuille uitgaande van één centrale afstemming en middels één integrale werkwijze onafhankelijk waar de zorg wordt geleverd. Binnen de zorgportefeuille is er expertise beschikbaar op specifieke kwetsbaarheden die jeugdigen in Jeugdzorg^{PLUS} hebben, zoals een licht verstandelijke beperking, een meer forensisch profiel of ggz-problematiek. Die expertise wordt zoveel als mogelijk dichtbij de jeugdige gebracht.

De kracht van Jeugdzorg^{PLUS}

Jeugdzorg plus bestaat nog maar een beperkte tijd: vanaf circa 2007 zijn er vanuit zorgaanbieders initiatieven gestart, gericht op topzorg in het jeugddomein: een gespecialiseerd aanbod, waarbij de intensiteit van behandeling en de integraliteit in benadering (opvoeding, behandeling, onderwijs, vrijetijd, maar zeker ook een systeembenadering met het gezin van herkomst) de kern vormen. Vanwege de vaak complexe problematiek bij jeugdige en ouders en de noodzaak voor de jeugdige om behandeling en vrijheid te krijgen, is daarbij soms sprake van gedwongen zorg. Vanuit cliënt- én behandelperspectief is dat in de kern onwenselijk en om die reden is het streven dat er dan ook zo snel mogelijk wordt gewerkt aan het normaliseren van het leven van jeugdigen, zodat er een expliciete hulpvraag ontstaat. De integratie van expertise op het gebied van jeugd- en opvoedhulp, ggz, licht verstandelijke beperkingen in een multidisciplinaire setting maakt dit in de dagelijkse praktijk mogelijk.

¹ Meer over Jeugdzorg^{PLUS}: http://jeugdzorgplus.jeugdzorgnederland.nl/UserFiles/JeugdzorgPlus_flyer.pdf

In het vormgeven van onze ambitie moeten we scherp houden dat die kracht wordt versterkt.

Visie op inrichting zorglandschap Jeugdzorg^{PLUS} Zuid-west 2018

De gemeenten vinden het belangrijk om stappen te zetten naar de hierboven beschreven ambitie. We realiseren ons dat de praktijk van vandaag complex is en soms meer geslotenheid laat zien dan we ambiëren. De veiligheid voor de jeugdige en zijn systeem en de veiligheid van de professionele omgeving zullen altijd onze mogelijkheden begrenzen, net als de waarborgen die nodig zijn om beperkingen aan de vrijheid zorgvuldig en juist vorm te geven.

In ultieme zin zouden we preventief willen werken; vanuit onze deskundigheid zouden we via voorlichting, bijscholing en via de ambulante teams de gevoeligheid voor dreigende ontsporingen willen versterken zodat jeugdzorg plus niet aan de orde hoeft te komen.

De stappen naar realisatie van de ambitie moet enerzijds gebeuren op het domein van Jeugdzorg^{PLUS}, waar innovatie van het aanbod plaats zal vinden. Anderzijds vraagt het van alle betrokkenen in het gehele jeugddomein een inspanning: overheden en rechters om kritisch te kijken of er alternatieven zijn en tevens om te bezien hoe –in het belang van jeugdigen- een zo vloeiend mogelijke lijn mogelijk is en gemeenten en zorgaanbieders om het voorveld goed te organiseren en de (intensiteit van de) zorg vraag te verminderen. Dit alles is noch eenvoudig, noch zonder risico en vraagt dus een continu gesprek.

Innovatie binnen Jeugdzorg^{PLUS} in de regio Zuid-west (gemeenten in Haaglanden en Rijnmond) betekent toe werken naar open plaatsingen, kleinschalige voorzieningen met een differentiatie in de mate van (mogelijkheden tot) geslotenheid en het inzetten van intensieve ambulante trajecten (al startend in geslotenheid).

Het belang van de jeugdige staat daarbij voorop: een passend intensief hulpaanbod, waarbij beperkende maatregelen als geslotenheid in principe niet worden ingezet en aansluiting aan de voor- en achterkant. Een verdere ontwikkeling van het aanbod, passend bij de transformatiedoelen, draagt eraan bij dat dit ook in de toekomst wordt geborgd. Aansluiting op het onderwijs is daarbij cruciaal.

Daarbij willen we toewerken naar:

- Minimaliseren van gesloten (residentiële) plaatsingen;
- Minder crisisplaatsingen;
- Kortere tijd in geslotenheid;
- Kortere tijd in gedwongen hulpkaders
- Trajecten op maat met hoog kwalitatieve hulp.

Toewerkend naar de gezamenlijke ambitie zoals eerder verwoord zijn er tussenstappen nodig. Het gehele jeugddomein heeft tijd nodig om te ontwikkelen en hetzelfde geldt voor de instellingen voor Jeugdzorg^{PLUS}. De gewenste innovatie wordt wel met de grootste prioriteit opgepakt.

Voor 2018 moet dit leiden tot een merkbare verandering. Toch zijn er ook nog residentiële voorzieningen nodig. De capaciteit wordt ingevuld met zeer intensieve jeugdhulp voor jeugdigen met een ernstige bedreiging van de ontwikkeling en de noodzaak om die hulp onontkoombaar te maken. Het uitgangspunt “open, tenzij” moet daarbij continu toetsbaar zijn. Daarbij moeten we er oog voor hebben dat de rechtelijke macht uiteindelijk bepaalt dat een jongere in een gesloten omgeving begeleid moet kunnen worden waar een voorziening voor beschikbaar moet zijn.

De hierboven beschreven jeugdhulp heeft per 1 januari 2018 de volgende vorm dan wel volgt de benoemde ontwikkelingen:

Toegang:

- 1 voordeur (toegang) via een onafhankelijke plaatsingscoördinator (bestaand)

Voorzieningen:

- Een beweging naar kleinschalige (gesloten) residentiële voorzieningen in de regio's Haaglanden en Rijnmond.
- Gecombineerde open/gesloten locatie voor kwetsbare jongeren met LVB en/of GGZ-problematiek
- Behandeling voor jeugdigen met de meest ingewikkelde problematiek in een passende setting
- Behandeling voor slachtoffers van mensenhandel

Ambulantisering/Normalisatie

- Er worden onderwijs/zorg arrangementen geboden als alternatief voor een residentiële (gesloten) plaatsing in Den Haag en Rotterdam door substitutie van gesloten plaatsen naar 'stoelen'
- Er wordt stevig ingezet op Integrale trajecten door goede aansluiting van passende ambulante vervolghulp dicht bij en in huis.

